

Mezinárodní konference **Střed zájmu: Kultura v nejisté době přinesla inspiraci i odvážná řešení**

Praha, 25. 11. 2024

Kancelář Kreativní Evropa ve spolupráci s Institutem umění – Divadelním ústavem a Asociací kulturních center ČR 7. listopadu v Divadle pod Palmovkou v pražské Libni uspořádala mezinárodní konferenci **Střed zájmu: Kultura v nejisté době. Z příspěvků i diskusí jasně vyplynulo, jak důležitá je role mediátora a tlumočníka, kterou kultura, umění i neziskový sektor ve společnosti sehrávají, a jak mohou zároveň poskytovat bezpečné a inspirující místo.**

V úvodní keynote vystoupil ředitel výzkumu STEM **Jaromír Mazák** a představil zajímavá čísla o české společnosti. Například přestože více než 80 % Čechů je spokojeno se svým životem a 62 % poslední rok hodnotí jako osobně úspěšný, jen 18 % Čechů vidí loňský rok jako úspěšný i pro celou společnost. Sledujeme tak historicky největší mezeru mezi hodnocením vlastní spokojenosti a vnímáním věcí veřejných. Ve své velmi intenzivní keynote Poučení z krizového vývoje – case study SNG pak odvolaná generální ředitelka Slovenské národní galerie **Alexandra Kusá** seznámila přítomné s až absurdním vývojem situace kolem galerie i celkově v kultuře na Slovensku. „*To, co se na Slovensku aktuálně děje, není kulturní politika, ale pouhá póza, jde o šikanu, zastrašování a cílenou destrukci,*“ uvedla Kusá s důrazem na to, že „*je to boj o instituce, protože kultura to nakonec vždy zvládne*“.

První diskuzní panel **Když politický populismus ničí kulturu** se zaměřil na vliv politiky na kulturu ve střední Evropě se zvláštním zaměřením na Slovensko, Polsko a Maďarsko. Filmová producentka **Genovéva Petrovits** v diskusi mimo jiné vysvětlila, že v Maďarsku dochází k zastrašování a nedodržování pravidel ze strany státních institucí. Odolnost vůči politickým tlakům je tak podle maďarské producentky velice individuální a důležitou roli hraje autocenzura. Dalšími zahraničními hosty byli slovenská kulturní antropoložka a kurátorka **Ivana Rumanová** z platformy Otvorená Kultúra! a divadelní producent **Marceli Sulecki**. Ten sdílel své zkušenosti z Polska, kde byla situace v předchozím volebním období obdobně neutěšená, po volbách se ale vývoj opět obrátil k lepšímu.

Druhý diskuzní panel **Jak kultura a vzdělávání podporují dialog** předznamenal rozhovor s umělkyní a sociální architektkou **Kateřinou Šedou**, v němž s entuziasmem hovořila o svých projektech, aktivitách i o změnách, které dílčím komunitám přináší jejich zapojení do uměleckého procesu.

Panel o vytváření dialogu prostřednictvím kultury a vzdělávání se zaměřil na každodenní praxi kulturních organizací mimo velká města, kde je kulturní nabídka omezená. Současně otevřel prostor pro diskusi o roli vzdělávání v rozvoji kritického myšlení a empatie u mladých lidí. Umí kultura naslouchat? Tato otázka zazněla v diskusi z úst pedagoga z Arcibiskupského gymnázia v Kroměříži **Karla Gamby**. Upozornil, že nejen učitelé žákům a lidé sobě navzájem, ale i umělci divákům by měli více naslouchat.

Ředitel Kulturního střediska města Ústí nad Labem **Jan Kvasnička** přispěl konkrétním příkladem s dobrým koncem, kdy politické tlaky vedení města na místní kritické činoherní divadlo po veřejných protestech ustaly, a když následné volby přinesly změnu ve vedení města, došlo dokonce ke zlepšení celkové situace divadla. **Markéta Hrdlička Málková**, ředitelka uměleckého rezidenčního domu pro živé umění Rezi.dance v jihočeských Komařicích, mimo jiné upozornila na jednoznačný přínos organizování kulturních akcí v rurálních oblastech. *„Kolikrát ti lidé mají pocit, že jsou zapomenutí, nikdo jim nedává pozornost. A často stačí, že tam s těmi lidmi jste a zajímáte se o ně. Důležité je neříkat jim, jak to má vypadat ... netlačit příliš sám za sebe. Když prostě jen vytvoříte prostor, který pro ně je bezpečný a kde se nemusejí bát se projevit, pak to může skvěle fungovat,*“ popsala svou zkušenost s budováním komunit Málková.

Program uzavřely oblíbené prezentace inspirativních projektů – tzv. talks. Jedenáct osobností představilo svou práci a aktivity, které stmelují společnost. Na závěr byly oceněny tři příspěvky, které diváky nejvíce zaujaly: **Vyprávění prostorem: Nové cesty v muzeích a narativních instalacích** Bány Klapalové (Krutart), příspěvek **Pojď ven! Ale kudy?** Barbory Bažantové (Pojď ven!/ Av avri!) a prezentace **Jak na polarizující spory ve společnosti** Zory Hesové (FF UK). Mezi dalšími projekty se představila například Společnost pro kreativitu ve vzdělávání, Iniciativa za důstojné využití věznic v Uherském Hradišti, Asociace kulturních center ČR, Čeští Elfové nebo Jeden svět na školách.

Konferenci **Střed zájmu: Kultura v nejisté době** uspořádala Kancelář Kreativní Evropa ve spolupráci s Institutem umění – Divadelním ústavem a Asociací kulturních center ČR. Tematicky se propojila s Fórem o budoucnosti kultury, které iniciovalo v roce 2017 varšavské divadlo Teatr Powszechny a jehož česká část proběhla v Divadle pod Palmovkou. Konference se konala u příležitosti 20. výročí vstupu České republiky do Evropské unie, s podporou Národního plánu obnovy.

Na konferenci naváže workshop **Kultura v kulturáku** pro zástupce kulturních center na témata, která mohou nejen změnit jejich praxi v regionech, ale také je vzájemně spojit napříč republikou. Workshop povede **Kateřina Šedá** a proběhne **9. ledna 2025**.

Z konference byl pořízen záznam, který je k dispozici na webových stránkách Kanceláře Kreativní Evropa: <https://bit.ly/Stred-Zajmu-KulturavNejisteDobe> nebo YouTube kanálu <https://bit.ly/Youtube-Stred-Zajmu>.

Kontakty

Oficiální web: <https://www.kreativnievropa.cz/>

Mediální servis: 2media.cz, s.r.o.

Simona Andělová, simona@2media.cz, tel: 775 112 857

www.2media.cz, www.facebook.com/2media.cz, www.instagram.com/2mediacz